

Školitelský posudek bakalářské diplomové práce studentky Ivany Švecové **Purinové deriváty v léčbě vlasatobuněčné leukémie**

Práce se zabývá velmi specifickým, úzce zaměřeným tématem, kterému je v běžné odborné hematologické literatuře věnováno ve srovnání s jinými hematologickými chorobami mnohem méně prostoru. V češtině vyšlo vlastně jediné ucelenější dílo o vlasatobuněčné leukemii, kterým je poměrně útlá monografie prof. Chrobáka z roku 1999. Jak autorka ve vlastním úvodu zmiňuje, jde o málo častou chorobu, což na jedné straně vysvětluje uvedenou poněkud omezenější dostupnost literárních dat, na druhé straně rovněž ozřejmuje, proč je tato práce koncipována jako rešerše dat a nikoliv jako vlastní výzkum, neboť není v našich regionálních možnostech nashromáždit statisticky významný soubor nemocných s touto chorobou.

O to více si autorčina úsilí cením: prezentuje nám téma neotřelé, velmi originální, zpracované s velikou pečlivostí a velmi samostatně. Srovnávám-li tuto precizní rešerši s některými diplomovými pracemi studentů s vlastním výzkumem, kde pouhým zpracováním dotazníkových dat dochází autoři pouze k opakování již mnohokrát prezentovaných a proklamovaných závěrů, oceňuji zde autorčinu snahu tím více. S nadsázkou zkusím konstatovat, že jde po Chrobákově více než 10 let staré monografii o druhé ucelenější česky psané dílo k tématu HCL, snad ani rozsahem příliš nezaostává. Je přitom nutno si uvědomit také fakt, že pro studenta, který v rámci studia absolvoval pouze jednosemestrový hematologický „rychlou kurz“, může být zpracování podobného specificky zaměřeného tématu poměrně náročné.

Práce má jasný a logický koncept: po úvodním souhrnu základních dat o vlasatobuněčné leukemii jakožto nosologické jednotce - od etiopatogeneze přes kliniku k diagnostickým laboratorním metodám - přistupuje autorka k vlastnímu tématu práce, kterým je léčba HCL; tu pak prezentuje v celé šíři, od původních léčebných metod po současnou léčbu purinovými deriváty a na závěr nastiňuje i nové možnosti léčby. Purinové deriváty, které jsou hlavním těžištěm práce, jsou zpracovány poměrně velmi podrobně, s využitím mnoha literárních odkazů; oba dva hlavní léky jsou prezentovány s chemickým vzorcem, je popisován jejich vznik, mechanismus působení a nežádoucí účinky, dávkování, výsledky nejdůležitějších klinických studií, autorka se pokouší také o srovnání obou preparátů. K doložení a zpřehlednění uváděných faktů (vesměs výsledků studií) je text doplněn několika tabulkami.

Po stránce jazykové je text dobře čtivý a srozumitelný; příjemně na mne nepůsobilo snad jen použití slova „próba“ na str. 12. Drobné obtíže mi při čtení činily české zkratky hodnocení odpovědi, v hematologické literatuře, a to i česky psané, jsou běžněji používané zkratky anglické (namísto ÚR a ČR tedy CR, PR), je to ale jen otázka zvyklosti, pro užití českých zkratk nacházím důvody minimálně dva: Chrobák ve své monografii používá rovněž zkratky české, autorka navíc v cíli své práce uvádí, že chce s vlasatobuněčnou leukémií seznámit veřejnost, nikoliv odborné fórum.

Práci mohu dále vytknout snad jen několik dalších drobností: v obsahu nesouhlasí číslování stránek; v uváděných projevech choroby (na str. 9) schází údaj o leukopenii, která je u HCL poměrně častá (>60%), mnohem častější než leukocytóza, tolik typická pro jiné leukémie – což má samosebou i dopad na leukaferézy (kapitola 8.5); TRAP uváděný jako základní vyšetřovací postup dnes už pozvolna ustupuje do pozadí s nástupem modernějších diagnostických metod; v kapitole o 2-CdA není v úvodu uveden další název „cladribine“, který je ale v textu na následující stránce již jako samozřejmý uváděn, což může být pro neznalého čtenáře trochu zavádějící. O

momentální nedostupnosti i.v.cladribinu (Leustatinu) na trhu v ČR logicky nemůže být studentka informována.

Závěrem mohu konstatovat, že vytyčený cíl byl velmi obsažně a přehledně zpracován, práce přináší vedle standardních informací i spoustu velmi zajímavých údajů z recentní světové literatury.

Celkové hodnocení: výborné

Otázka: monoklonální protilátky jsou léky, které získaly v léčbě lymfoproliferací různých typů zelenou; po úvodním nadšení přišlo nicméně i určité vystřízlivění. Uvádíte je i jako léčebnou modalitu HCL, a to jak běžně užívaný rituximab, tak některé další (zatím v rámci studií). Narazila jste v literárním přehledu na údaj srovnávající nejen samotné purinové deriváty versus anti-CD20 (uvedeno v tab.4), ale i event. výsledky kombinované léčby oběma preparáty?

V Českém Krumlově, dne 24.4.2011

MUDr.Pavel Hausdorf